

po prípade bez súhlasu Štátneho pozemkového úradu (ministerstva zemedelstva).

Keďže súhlas Štátneho pozemkového úradu (ministrestva zemedelstva) k započatiu dražebného pokračovania nebol vykázaný, bolo treba rozhodnúť, ako je vo výroku uvedené.

Pre sporovú spôsobilosť je podstatné, či ide o právny subjekt, ktorý je schopný mať vlastné imanie ako súbor práv a záväzkov, a nie je podstatné, či dotýčny subjekt môže svojimi právami a záväzkami voľne nakladať, alebo či je v spravovaní imania obmedzený dozornou činnosťou iného právneho podmetu. Stranami môžu byť aj ústavy.

(Rozh. z 20. XII. 1935, R IV 508/35.)

Kuratorium živnostenskej pokračovacej školy v M., zastúpené predsedom kuratoria vládny komisárom Karolom B., domáhalo sa žalobou na Smiešanom živnostenskom společenstve v M. zaplataenia nedoplatku príspevku na udrzovanie školy za r. 1933 a príspevku za r. 1934, ktoré zaplatiť žalované společenstvo smluvne sa zaviazalo.

Súd I. stolice rozhodol spor meritorne, o d v o l a c í s ú d spor pre sporu prekažajúcu okolnosť podľa § 180 č. 6 Osp. zastavil. Dôvody: Podľa žaloby a plné moci je v souzené rozepři žalobcem kuratorium živnostenské školy pokračovací v M., zástoupené predsedom vládny komisárom Karlem B. Podľa názoru odvolacího soudu není žalující kuratorium živnostenské školy pokračovací v M. samostatnou právní osobností, nemůže jako strana státi před soudem a je zde tudíž okolnosť sporu překážející podle bodu 6. § 180 Osp., k níž podle posledního odstavce citovaného paragrafu dlužno z úřední moci přihlídnouti. Obor působnosti žalujícího kuratoria (dozorná rada) je vymezen organizačním statutem živnostenské pokračovací školy v M. ze dne 20. prosince 1929, jenž byl schválen civilní správou (školským oddělením) Podkarpatské Rusi v U. — Podle § 29 organizačního statutu je kuratorium (dozorná rada) pomocným, poradním a výkonným orgánem státní školské správy. Organizační statut ten nemá ustanovení o tom, že by byl schopen míti vlastní jmění jako soubor práv a závazků. Rozpočet na běžný školní rok sestaví podle § 36 cit. statutu správa školy v d o h o d ě s kuratoriem, jež podle § 37 po schválení státní školskou správou zašle rozpočet korporacím, jež jsou povinny přispívat na udržování pokračovací školy. Z těchto ustanovení vyplývá povaha kuratoria jako pouhého pomocného, poradního a výkonného orgánu státní školské zprávy.

Podobně rozhodl též nejvyšší správní soud (srv. rozh. č. 1711/22 sbírky Bohuslavovy), že školní výbor živnostenské školy pokračovací jest pouhým pomocným, poradním a výkonným orgánem státní správy školské, nikoliv však nositelem samostatných práv nebo zástupcem samostatného nositele takových práv. Odvolací soud proto zastavil další řízení podle §§ 499, odst. 2 a 182 Osp.

N a v y š š í s ú d usnesenie odvolacieho súdu rozviazal a uložil mu ďalšie pojednávanie a nové rozhodnutie. D ô v o d y:

Odvolací súd stotožňuje pojem kuratoria živnostenskej pokračovacej školy s pojmom jej dozornej rady. Pre toto stotožňovanie neuvádza dôvodov. Hľadiac na to, že v predložených organizačných štatútoch a vo všeobecných predpisoch, na ktoré sa štatúty odvolávajú, nie je spomenuto kuratorium, bolo by treba z úradu zistiť, či za žalujúcu stranu vystupujúci vládny komisár a predseda kuratoria je k tomu podľa štatútu povolaný, a to aj v prípade, že kuratorium je totožné z dozorným výborom, lebo potom treba preukázať usnesenie výboru, ktorým bol menovaný oprávnený na podanie žaloby (§ 64 dočasných predpisov o správe, vyučovaní a dozore na samostatných učňovských školách na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, výnos mini. školstva a národnej osvety z 30. novembra 1925, č. 96.000-III.).

Najvyšší súd nemohol si osvojiť v súdenom prípade stanovisko odvolacieho súdu, že dozorný výbor školy, o ktorú ide, nemá spôsobilosť, byť stranou v spore, resp. zastupovať nárok, ktorý pramení zo správy imania, jemu prikázanéj.

Pre spôsobilosť byť stranou je podstatné len to, či ide o právny subjekt, ktorý je schopný mať vlastné imanie ako súbor práv a záväzkov, a nepodstatné je, či dotýčny subjekt môže svojimi právami a záväzkami voľne nakladať alebo či je v spravovaní imania viac-menej obmedzený dozornou činnosťou iného právneho predmetu. Stranami môžu byť aj ústavy.

Padá tu výhradne na váhu len to, či je tu zákonom uznaná možnosť neosobného imania, sledujúceho určitý dovolený účel, a čo je substrátom, pomocou ktorého sa má tento účel dosiahnuť. Sú to tiež ústavy, ktoré nemajú pevného základného imania, boli zriadené, k všeužitočným účelom, zvlášť kultúrnym a majú samostatnú organizáciu a zastupenie a sledujú svoj cieľ tiež hmotnými prostriedkami (Sr. rozhl. č. 5487 Sb. n. s.).

V súdenom prípade nie je pochybné, že nejde o štátnu školu, hoci jej zriadenie a ďalšie spravovanie podlieha štátnemu dozoru (§§ 103 až 111 živn. zák. č. 259/1924 Sb. z. a n.). Štát nevydrží školu, ale len poskytuje príspevok vo výške nákladu na správu a vyučovanie, t. j. — ako plynie z nadpisu § 15 cit. výnosu — hradí len osobný náklad. Ostatný náklad treba hradiť z príspevkov obcí, tvoriacich miestny obvod školy, obchodnej a priemyselnej komory živnostenských spoločenstiev a iných priespievateľov (§ 16). Dozorný výbor vyúčtuje tak štátny príspevok (§ 17) ako i ostatný náklad (§ 18), dotyčne treba sdeliť ročne rozpočet činiteľom, ktorí sú podľa organizačného štatútu zaviazaní tento náklad hradiť.

Dozorný výbor, pokiaľ ide o školy štátom podporované, má si podľa 8. odst. § 17 zriadiť vlastný účet u poštovej sporiteľne, na ktorý štát pokazuje zálohy a osobné náklady, a volí si na ustavujúcej schôdzke podľa § 60 aj pokladníka zo svojho streda. Podľa § 14 odst. 2 cit. vý-

nosu uzaviera dozorný výbor smluvy s majiteľmi budov a miestností, v ktorých je učňovská škola umiestená, pri čom štátnej správe prislúcha schvaľovať len ďalšie zmeny týchto smlúv; podľa § 61 č. 8 ustanovuje a prepúšťa správcu školy a učiteľov, práveže pod podmienkami určenými bližšie v § 47. Citovaný výnos, na ktorý sa organizačný štatút výslovne odvoláva, tvorí takto jeho doplnok.

Z toho však plynie, že dozorný výbor má čo do správy imania, najmä toho, ktorý si tvorí z rôznych príspevkov, venovaných na vecné potreby školy, autonómne postavenie a je jediným orgánom tejto správy, hoci podlieha i tu dozornej činnosti štátnej (§ 18 odst. 2 cit. výnosu).

Keď je aj v organizačnom štatúte a v § 58 výnosu čí. 96.000-III. uvodené, že dozorný výbor je pomocným poradným a výkonným orgánom štátnej školskej správy, treba toto obmedziť na také veci, na ktoré má štátna správa priamy vliv, zvlášť na vyučovanie, čo plynie už z toho, že rečené ustanovenie zaradené bolo do VIII. hlavy výnosu, pojednávajúcej o d o h ľ a d e n a š k o l y.

V celkom podobnom prípade Najvyšší súd rozhodnutím čí. 10.761 Sb. n. s. uznal školský fond učňovskej odbornej pokračovacej školy za procesnej spôsobilý.

Aj keby nebola pokračovacia škola, o ktorú ide, odbornou, na povahu veci nemení, lebo aj odborné aj obecné školy učňovské, určené pre učňov rôznych pracovných oborov, treba posudzovať podľa § 1 výnosu čí. 96.000-III. rovnako, lebo v ďalších jeho ustanoveniach sa medzi nimi nerozoznáva.

Na pomenovaní subjektu nezáleží, môže teda vo veci jemu prikázanej vystupovať dozorný výbor resp. ním poverený predseda, m e n o m d o t ý č n é h o f o n d u r e s p. s a m e j š k o l y, pokiaľ ide tu o neosobný majetok výhradne školskému účelu venovaný.

V súdenom prípade ide o záväzok živnostenského spoločenstva, ktoré uvolilo sa príspeť na ročný rozpočet živnostneskej pokračovacej školy 30%, tedy dobrovoľnou smluvou (súkromnoprávnou, lebo ani podľa iných predpisov nie je živnostenskému spoločenstvu uložená p o v i n n o s ť zriaďovať alebo udržiavať učňovské školy), tak že treba tu riešiť spor súkromnoprávny a tak nemožno dozornému výboru ako správcovi dotyčného fondu odopreť procesnú spôsobilosť na uplatňovanie tohoto nároku pre školu.

Odôvodnie odvolacieho súdu, podľa ktorého niet tu procesnej spôsobilosti na strane žalujúcej, je tedy mylné a preto bolo treba usnesenie jeho rozviazať, lebo potrebné je ešte objasnenie okolností, ktoré sú spomenuté v prvom odstavci týchto dôvodov.

Čís. 14810.

Keď bola kúpa uzavrená podľa ceníka, predpokladá sa, že predmetom kúpy bol predmet nový a kupiteľ nie je povinný prijať predmet upotrebený, hoci by inak podmienkam kúpy vyhovoval.